

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

REGIO
Programul Regiunea Centru 2021-2027

Impactul descentralizării asupra absorbției fondurilor europene

Decembrie 2025

Împreună dezvoltăm regiunea!

CE ESTE EVALUAREA PROGRAMULUI?

EVALUARE PROGRAM

Examinarea sistematică și obiectivă a beneficiilor/impactului unui **PROGRAM/ INTERVENȚIE** financiară pe baza unor metode de cercetare recunoscute, cu scopul de a determina măsura în care au fost îndeplinite obiectivele propuse, au fost utilizate resursele avute la dispoziție, s-a respectat design-ul inițial sau ar fi necesare anumite modificări ale acestuia datorită schimbării contextului

EVALUARE PROIECT

Verificarea conformității administrative și eligibilității **PROIECTELOR**, analiza în baza criteriilor de selecție stabilite a gradului în care **PROIECTUL** răspunde obiectivelor priorității, a coerenței și clarității metodologiei propuse, a fezabilității și eficienței financiare, a sustenabilității și durabilității proiectului etc.

”Statul membru/autoritatea de management efectuează evaluări ale programelor din perspectiva unuia sau a mai multor dintre următoarele criterii: eficacitate, eficiență, relevanță, coerență și valoarea adăugată pentru Uniune, cu scopul de a îmbunătăți nivelul de calitate al elaborării și implementării programelor. Evaluările pot viza și alte criterii relevante, cum ar fi caracterul inclusiv, nediscriminarea și vizibilitatea”

Articolul 44/1060/2021

CONTEXT

ANALIZA SISTEMULUI DE IMPLEMENTARE A PR CENTRU (februarie – decembrie 2025)

ADR Centru pentru prima dată în calitate de **Autoritate de Management** al Programului Regiunea Centru

S-au examinat:

- **Arhitectura instituțională** - structuri, roluri, responsabili
- **Procesele administrative și operaționale**
- **Resursele** - umane, financiare, logistice și tehnico
- **Interacțiunile dintre actorii implicați** - AM, instituții centrale, parteneri, beneficiari

Elemente cheie de context

ABORDARE METODOLOGICĂ

<#>

START

7 întrebări de evaluare

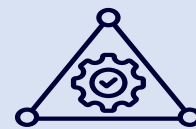
- Responsabilități
- Descentralizare
- Cadru normativ
- Resurse
- Proceduri
- Capacitate
- Accesibilitate

COLECTARE DATE

- Analiză documentară
- Sondaje (AM, parteneri, beneficiari)
- Interviu semi-structurate
- Studii de caz (comună / oraș / municipiu)

TRIANGULARE

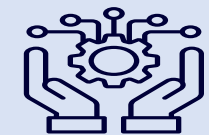
- Compararea perspectivelor multiple
- Reducerea riscului de bias
- Combinarea datelor calitative & cantitativ

VALIDARE

- FG separat cu reprezentanții AM, mediului academic, de afaceri, societății civile
- Panel de experți
- Atelier de lucru consultanți

ÎNVĂȚARE ȘI INTERPRETARE

- Sintează integrată a datelor,
- Reflecție colectivă,
- Recomandări aplicabile.

CONSTATĂRI – RESPONSABILITĂȚI ADR/AM PR CENTRU

- Responsabilități instituționale și organizaționale ale PR Centru **clar definite și bine asumate**, atât **formal** cât și **operațional**
- **Proceduri clare și coerente** – provocări în cazul interpretării neunitare între instituțiile centrale și AM – generare erori și riscuri de corecții financiare
- **Structuri parteneriale** - bine definite, roluri clare și componență reprezentativă pentru ecosistem regional
 - actori publici - participare mai consistentă, având capacitate administrativă și interes direct în program,
 - societatea civilă și mediul de afaceri percep participarea lor orientată spre conformare sau aprobare

Limitări - **flexibilitatea redusă a obiectivelor de politică** și alocările prestabilite au limitat contribuția creativă a partenerilor, generând uneori percepția unui proces de conformare.

CONSTATĂRI – DESCENTRALIZARE

- **Impact pozitiv asupra flexibilității și eficienței operaționale** - reducerea duratei proceselor de contractare și plată, proximitate decizională a AM față de beneficiari
- **Contactul constant** - identificarea nevoilor reale și a posibilităților de integrare a acestora în program, în limitele stabilite de regulamentele politicii de coeziune și de Acordul de Parteneriat
- **Adaptări operaționale ale apelurilor cu efecte semnificative** - separarea apelurilor pentru comune și orașe mici a redus competiția inegală, dar a crescut volumul de muncă al AM
- **Ghiduri în general îmbunătățite**, dar pentru unele UAT-uri mici rămân **complexe**
- **Potențial mai mare de adaptare** - sistemul de implementare a PR Centru va putea **dezvolta intervenții integrate** și să creeze mecanisme mai eficace de colaborare între actorii regionali în viitoarea perioadă de programare
- **Responsabilitatea strategică** al ADR Centru (AM) – asumare pentru dezvoltarea capacității întregului **ecosistem regional**.

- **Sprijină semnificativ implementarea eficientă a PR Centru** - responsabilități clare, rol AM întărit, procese modernizate, evaluare și contractare accelerată
- **Gestionarea integrală a ciclului de viață al proiectelor** - modificările legislative succesive (OUG 122/2020, OUG 88/2022, completările Legii 315/2004) permit ADR-urilor să dispună de resursele umane, financiare și logistice
- **Efecte imediate pentru PR Centru: întărirea capacității operaționale**, reducerea dependenței de nivelul central, scurtarea timpilor de evaluare și contractare
- **Schimbare de paradigmă pentru viitor:** pentru perioada 2028–2034 nevoia **continuării simplificării** și a modernizării sistemelor de monitorizare și audit, cu **orientare mai puternică spre rezultate**, alături de audit proporțional la risc, digitalizare și interoperabilitate.

CONSTATĂRI – RESURSE AM PR CENTRU

- Resurse administrative în **general adecvate** - proceduri de management al resurselor umane bine structurate, resurse logistice și financiare suficiente
- **Grad ridicat de încărcare** - volumul mare de clarificări și complexitatea documentației cresc presiunea asupra personalului (contractare, verificare financiară și monitorizare)
- **Plan de formare – nevoi de instruire bine reflectate** - peste 20 de sesiuni în domenii clasice și emergente
- **Capacitate administrativă limitată a beneficiarilor** - în special în cazul comunelor și orașelor mici și mijlocii (accesarea finanțării și implementarea proiectelor, planificarea strategică)
- **Platforma MySMIS 2021–2027**
 - a îmbunătățit transparența și eficiența procedurală, are **funcționalități noi**,
 - limitări importante: **lipsa interoperabilității**, necesitatea **încărcării repetate** a documentelor, **interfața neintuitivă** și funcționalitățile reduse de analiză.

CONSTATĂRI – PROCEDURI

- **Procedurile operaționale AM PR Centru - bine formalizate** și acoperă **integral fluxurile** de evaluare, contractare, monitorizare și verificare, reguli aplicate unitar, disciplină procedural
- Îmbunătățiri relevante - **nota de evaluare a riscului, planurile de monitorizare, opțiunile de costuri simplificate**
- **Contribuție parțială la simplificare și eficientizare** - volum mare de verificări, grile încărcate și interpretările divergente ale instituțiilor de control mențin o povară administrativă ridicată atât pentru AM, cât și pentru beneficiari. (volum ridicat de documentații, numeroase clarificări)
- **Ghiduri și grile de evaluare - încărcare administrativă disproporționată a sistemului de selecție** cauzată de criterii redundante, formalism excesiv și lipsa proporționalității
- Se impune **automatizarea pre-calculării datelor statistice**, digitalizarea funcțională **să separe clar evaluarea automată de judecata profesională**
- **Aplicarea proporționalității și introducerea intervalelor/toleranțelor** sunt esențiale pentru un tratament echitabil beneficiarilor mici și pentru a crește flexibilitatea în implementa

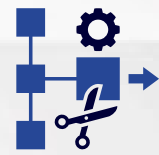
CONSTATĂRI – CAPACITATE ȘI ACCESIBILITATE

- **Efectele descentralizării - structuri, proceduri, mecanisme de coordonare și procese de formare consolidate** cu efecte semnificative de profesionalizare - în **municipiile mari**, apropierea AM și dialogul adaptat **au întărit capacitatea de gestionare a proiectelor**
- Contribuția descentralizării semnificativă pentru AM și actorii regionali puternici, **dar parțială și inegală pentru beneficiarii locali**, depinzând de continuarea măsurilor de simplificare, sprijin diferențiat și planificare integrată în perioada 2026–2029
- **Sistemul de implementare și structura PR Centru** contribuie semnificativ la **îmbunătățirea accesibilității, proceduri** mai rapide, consultări consistente și apeluri adaptate specificului regional
- PR Centru **mai bine adaptat la nevoile și particularitățile regiunii** decât programele anterioare (consultări extinse, apeluri dedicate și apropiere instituțională a AM – preocupare constantă de accesul la informații și de înțelegerea condițiilor de finanțare, prin materiale informative și sesiuni de prezentare)
- Accentul pe "a cheltui banii" și pe multiplicarea proiectelor mici **maximizează rata de absorbție**, dar **fragmentează investițiile și reduce vizibilitatea impactului**.

RECOMANDĂRI

I. Continuarea simplificării proceselor de implementare ale PR Centru 2021–2027 pentru apelurile din actuala perioada de programare și ca direcție strategică pentru perioada post-2027

Simplificarea ghidurilor și grilelor de evaluare:

- Revizuirea/eliminarea criteriilor care nu aduc valoare reală evaluării calității proiectelor;
- automatizarea criteriilor care permit acest lucru;
- transferarea criteriilor de tip „profil de UAT/unitate/drum/firmă” sau a indicatorilor statistici standard în logica de simplificare, prin pre-calcul la nivel de apel și criterii digitalizate, evitând evaluarea manual

Îmbunătățirea funcționalităților MySMIS - transmite propuneri tehnice (eliminarea câmpuri neadaptate apelurilor, reducerea încărcării repetitive de documente, introducerea verificărilor automate de consistență) către MIPE și solicitarea dezvoltării unor funcționalități utile în managementul proiectelor.

Responsabilitate: AM PRC

II. Continuarea sprijinirii și întăririi capacității administrative a regiunii prin implementarea etapei a II a "Foi de parcurs de întărire a capacității administrative"

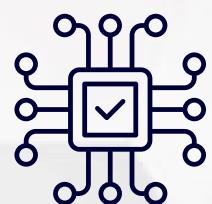
Crearea unui sistem regional de implementare adaptiv și emergent în care AM PR Centru, beneficiarii, partenerii teritoriali și instituțiile centrale funcționează integrat, pe baza învățării continue, a proceselor flexibile și a orientării spre rezultate.

Direcțiile propuse:

- **creșterea agilității și profesionalizării personalului AM și al UAT-urilor** (formare continuă, leadership adaptiv, dezvoltarea competențelor transversale și digitalizarea proceselor interne)
- finanțarea strategiilor integrate de dezvoltare - sprijinirea UAT-urilor în elaborarea acestora, **crearea de zone funcționale urban-rural, laboratoare teritoriale** și utilizarea sistematică a datelor.
- **consolidarea rolului AM ca facilitator strategic** - servicii integrate de tip one-stop-shop, sprijin procedural și strategic diferențiat, rețele de învățare și mecanisme de feedback eficient.

Responsabilitate: AM PRC

III. Dezvoltarea strategică a capacității UAT-urilor

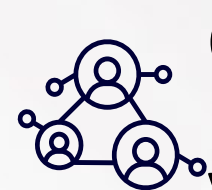

Continuarea sprijinului pentru dezvoltarea capacității UAT-urilor și adoptarea de mecanisme de finanțare bazate pe responsabilizarea UAT-urilor pentru rezultate și obiective.

- Crearea unui program regional de sprijin pentru dezvoltarea strategiilor integrate
- Sprijin pentru dezvoltarea capacității asociațiilor de dezvoltare intercomunitară pentru elaborarea strategiilor și pentru implementare.

Responsabilitate: ADR , AM PRC, UAT-uri

IV. Reformarea abordării parteneriale și creșterea calității participării

Orientarea către un mecanism partenerial centrat pe co-creare.

Valorificarea potențialului parteneriatului și stimularea contribuțiilor originale:

- Continuarea adaptării materialelor diferențiate pe categorii de actori (municipii, orașe mici, comune, IMM-uri, ONG-uri);
- Sesiuni scurte, vizuale și tematizate care reduc timpul necesar participanților cu resurse limitate;
- Facilitarea participării pe platforme digitale care permit contribuții asincrone sau evenimente de interes;
- Revizuirea mecanismelor de feedback cu trasabilitate, întărind sentimentul de influență și transparența procesului;

AM are rol de facilitator al dialogului și al structurării discuțiilor, în timp ce consolidarea capacității de participare rămâne responsabilitatea fiecărui partener, sprijinită prin mecanisme externe – asociații de dezvoltare, rețele profesionale sau furnizori specializați de formare.

Responsabilitate: ADR , AM PR Centru

V. Susținere și dialog consolidat cu instituțiile centrale pentru un cadru normativ coerent, flexibil și orientat spre rezultate

 ADR și AM PR Centru nu pot elimina singure constrângerile generate de cadrul de reglementare extern programului (achiziții publice, interpretări neunitare ale instituțiilor centrale, cadrul de finanțare detaliat și rigid - regulamentele Politicii de Coeziune, legislația națională de implementare) și un sistem de control preponderent orientat spre procese și cheltuieli.

În acest context, pentru etapa 2026–2029 se recomandă:

- formularea unor poziții comune ale AM-urilor regionale;
- dialog structurat și continuu cu MIPE, ANAP, AA și ACP;
- advocacy pentru flexibilitate regională și instrumente bazate pe performanță;
- reducerea micro-managementului din ghiduri, prin orientarea către obiective generale, fără norme excesive;
- crearea unei mase critice de susținere instituțională pentru arhitectura sistemului post-2027.

Responsabilitate: Conducerea ADR, Conducerea AM PR Centru, ROREG.

VI. Consolidarea rolului partenerilor în co-crearea dezvoltării regionale și a programului post-2027

Este necesară o implicare asumată și creativă din partea partenerilor – membri ai CM, CRP, CRI și ai altor structuri consultative – în planificarea dezvoltării regiunii și a viitorului program.

Partenerii să își dezvolte mecanisme interne de consultare și analiză, prin:

1. organizarea periodică de discuții în cadrul organizațiilor și rețelelor (municipii, UAT mici și mijlocii, IMM-uri, ONG-uri, universități, asociații profesionale) pentru a agrega nevoi, idei și priorități înaintea reuniunilor CM/CRP/CRI;
2. utilizarea datelor locale – sondaje, statistici, studii sectoriale, analize interne – pentru fundamentarea propunerilor și trecerea de la opinii la contribuții susținute de evidențe;
3. dezvoltarea treptată a unor mici „hub-uri de cunoaștere” în interiorul structurilor partenariale, care să ofere input constant și calificat pentru procesul de programare;
4. documentarea și împărtășirea lecțiilor învățate din proiecte și experiențe practice, astfel încât procesele de co-creare să fie alimentate cu dovezi și exemple reale, nu doar cu intenții.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

REGIO
Programul Regiunea Centru 2021-2027

Vă mulțumim!

Împreună dezvoltăm regiunea!

civitta

